

Život Cirkvi

Ročník 14

14-15/2007

**Resurrexi et adhuc tecum sum
- vstal som a som stále s tebou**

Komentár Jozefa Kováčika: Eucharistia - sviatosť lásky

Zelený štvrtok. Aspoň tak ho u nás na Slovensku voláme. Inde vo svete ho zvyknú označovať ako Svätý. Deň, v ktorom sa vo večeradle odohrala známa scéna poslednej večere. Poslednej a pritom prvej. Ustanovenie Eucharistie a Kňazstva. Prvá svätá omša, prvá kňazská vysviacka s poverením „toto robte na moju pamiatku“! Ježiš teda zhromaždil svojich najbližších. A je zaujímavé, že hoci by si to z ľudskej logiky zaslúžila najviac Panna Mária, nebola to ona, ktorá by z Ježišových rúk prijala kňazstvo. Nebola to ona, ktorej by bolo dopriate byť medzi prvými na svätej omši.

„Toto je moje Telo. Toto je moja krv.“ Slová, ktoré počujeme, drahí poslucháči pri každej svätej omši. Niektorí každú nedeľu. Iní dokonca i cez týždeň. Deň čo deň, ba dovolím si tvrdiť, že minútu čo minútu, niekde vo svete znejú tieto slová z úst kňaza. Takmer neustále sa totiž niekde vo sväte slúži svätá omša. A tak kňaz vyslovuje tie tajomné Kristove slová: „toto je moje Telo, toto je moja Krv.“ Berie do rúk chlieb a víno, aby vyriekol tieto tajomné slová.

Jedna moja priateľka končila pred niekoľkými rokmi teologické štúdium. Ako tému svojej záverečnej práce si zvolila „Význam chleba a vína v židovskej kultúre.“ Zašla za jedným z najpovolanejších, za židovským rabinom, ktorý jej hovorí: „Viete, pre nás, židov, je chlieb niečím posvätným. Ja ako dobrý hosťiteľ vám ho ponúknem, keď ku mne prídete na návštevu. Ale nikdy ho nebudem jesť len vo vašej prítomnosti. A takisto aj víno. Ja vám ho ponúknem, ale s vami ho piť nebudem. To patrí len do našej komunity. Sú to dva druhy potravín, ktoré sú nám židom veľmi vzácne a posvätné, i keď takmer každodenné.“ A na koniec vraj smutne dodal: „Ale to vy, kresťania pochopiť nemôžete...“ A ona mu na to odpovedá: „Ale práve naopak. My kresťania to vieme pochopiť veľmi dobre!“ Ježiš nezobral pečeného barana a slivovicu, aby vyriekol slová „toto je moje Telo a toto je moja Krv“, ale vzal chlieb, vzal víno, vzdával vďaky a dával hovoriac „toto je moje Telo, toto je moja Krv“. Teda vzal to, čo bolo každému dostupné a pritom a tak posvätné. Ale Ježiš nezostáva len pri týchto slovách. On dodáva: „Vezmite a jedzte!“ Nehovorí: „Vezmite a obdivujte, alebo vezmite a uskladnite“, ale hovorí: „Vezmite a jedzte!“ Teda nie odporúčanie, ale príkaz. Ak chceš mať dosť síl na moje nasledovanie, vezmi a jedz, vezmi a pi! Jediné, či Ťa môže od toho oddeliť, je ťažký hriech!

Už toľko krát sme počuli z kňazových úst tieto slová. Ale ruku na srdce, nezovšedneli nám? Nestane sa niekedy aj nám, že nám Eucharistia akosi zovšednieva?

Pápež Benedikt XVI. nám ponúkol svoju posynodálnu apoštolskú exhortáciu práve o Sviatosti Eucharistie. Nie náhodou ju opätovne spojil s láskou. Použil slovo Caritata. Sacramentum caritatis. Sviatosť lásky. Nie však hocijakej. Slovíčko carita označuje lásku, ktorá vychádza zo seba. Darujúcu, obetujúcu lásku. Ešte v deň vydania exhortácie sme sa však takmer zo všetkých médií dozvedeli iba to, čo pápež zakazuje a prikazuje. Nikto z novinárov si pápežov text neprečítal. Stačili im plagiáty svetovej agentúry. Dokonca bývalý hovorca bývalého pána prezidenta si okamžite bez zoznámenia sa s textom dovolil napadnúť aj názov exhortácia, čo v preklade znamená povzbudenie. Podľa jeho ironických poznámok ide presne o opak... Priznám sa, bol som z toho celý deň smutný. Smutný som bol aj z to-

ho, že sme na Slovensku takmer nemali možnosť povedať pravdu. Jeden z mála výtláčkov exhortácie na Slovensku ležal predou mnou takmer bezmocne. Malá krajina, akou Slovensko je, musí na samotný preklad niekedy zopár dní, či týždňov počkať. Ale to je práve čas, v ktorom sa rozhoduje o verejnej mienke. Už dlhší čas sa preto snažíme, aby sme dôležité texty mohli dostať skôr a pripraviť sa na ich prezentáciu verejnosti. Nový hovorca Svätej stolice mi to osobne prisľúbil pri svojej návšteve Slovenska. Vieme, aké je to dôležité. Nenechať štekať psom, ale prinášať pravdu, ktorá vyslobodí.

„Vezmite a jedzte - toto je moje telo... Vezmite a pite - toto je moja krv...“ Žijeme v dobe, v ktorej človek pachtí za senzáciami, škandálmi, zázrakmi... „Počuli ste? Také niečo!“ Žijeme v dobe, kde „zažiť, cítiť, mať“ je povyšované nad „byť“. Možno seriózne pochybovať o skutočnosti a hodnotiť takýchto zážitkov.

A Predsa po návšteve talianskeho mestečka Lanciano zostaneme v tichom úžase s otázkou na perách- „Čo všetko urobíš, Ježišu urobiť, aby sme Ti už konečne uverili?“

Lanciano je malým mestečkom neďaleko Chieti na Jadranskom pobreží asi 200 km od Ríma. V barokovom kostolíku tu františkáni uchovávajú najstaršie zdokumentovaný a zároveň „najväčší“ Eucharistický zázrak. Tento zázrak, ako je dobre zdokumentovaný, sa udial vo ôsmom storočí ako dôsledok pochybností baziliánskeho mnícha o reálnej prítomnosti Ježiša v Eucharistii. Počas svätej omše po ukončení premenenia sa Hostia premenila na živé Telo a víno na živú Krv, zrazenú v piatich hrudkách rôzneho tvaru a veľkosti. Hostia- Telo, ako možno i dnes veľmi dobre pozorovať, má veľkosť veľkej Hostie, ktorá sa používa v Latinskom obrade. Je hnedkastá a ak ju pozorujeme oproti svetlu stane sa sýtočervenou. Krv má farbu zeme so zafarbením do okrovej žltej. Telo sa od roku 1713 uchováva v umeleckej monštrancii zo striebra a krv sa uchováva v starobylej ampulke z kryštálu. Zázrak prešiel rôznymi skúšaniami. Tie posledné prebehli v roku 1981 pod vedením uznávaných odborníkov z chemických a patologických laboratórií. Aké boli výsledky? Ide o skutočné telo a o skutočnú krv. Telo a krv patria človekovi. Telo je „srdcom“- kompletným vo svojej základnej štruktúre. Telo zodpovedá svojim zložením ľavej komore ľudského srdca. Telo a krv majú tú istú krvnú skupinu: AB. V krvi sa nachádzajú všetky proteíny a minerály v takom zastúpení ako v každej inej živej krvi. Krv je na povrchu zaschnutá, avšak vo vnútri hrudiek stále čerstvá. Uchovávanie Tela a Krvi za prirodzených podmienok, vystavené fyzickým, atmosférickým a biologickým zmenám počas 12 storočí je nevysvetliteľným fenoménom!

V Lanciane sú možné len dva postoje. Zavrieť si oči, zapchať uši a vybehnúť s krikom - aj tak tomu neverím, alebo pokorne so sv. Tomášom vyznať „Pán môj a Boh môj...“ Ten strašný Boh Starého zákona, ktorého stačilo uzrieť, či dotknúť sa jeho archy, aby človek zomrel, sa v Betleheme stal dieťaťom, ktoré ľudia berú do rúk a neumierajú. Ale ani to mu nestačilo. On sa stal vecou, kusom chleba a troškou vína, aby sme ho mohli na náš prospech zničiť. To je láska Boha, ktorý nám denne hovorí - „Toto je moje Telo, toto je moja Krv. Vezmite a jedzte, vezmite a pite!“

Benedikt XVI. na Kvetnú nedeľu: Čo značí konkrétne nasledovať Krista?

Vatikán (1. marca, RV) – V nedeľu predpoludním pápež Benedikt XVI. predsedal slávnostnej svätej omši na námestí svätého Petra vo Vatikáne. Podobne ako každý rok, aj v túto nedeľu sa zároveň v tento deň slávil aj Svetový deň mládeže, v poradí už XXII. Vo svojom poslanstve, ktoré Svätý Otec adresoval mladým, sa na nich obrátil slovami Jánovho evanjelia: „Aby ste sa aj vy vzájomne milovali, ako som ja miloval vás“. Benedikt XVI. v ňom mládež pozval k objaveniu lásky „opravdivej, vernej a silnej“.

Na preplnenom námestí sv. Petra, za krásneho slnkom prežiareného jarného počasia, sa Svätý Otec obrátil na veriacich s otázkou čo značí konkrétne nasledovať Krista?

„Procesia sprevádzaná palmami je tak, ako voľakedy pre učeníkov – vyjadrením radosti, pretože môžeme poznať Ježiša, pretože On nám dovoľuje byť jeho priateľmi, pretože nám daroval kľúče života. Táto radosť, ktorá nás sprevádza, je však aj vyjadrením nášho „áno“ Ježišovi a našej disponovanosti ísť tam, kam nás on posielal. Úvodné myšlienky dnešnej liturgie nás pobádajú chápať procesiu aj v symbolickom zmysle ako „nasledovanie Krista“. Výraz „nasledovanie Krista“ je opisom celej kresťanskej existencie vo všeobecnosti. V čom však spočíva? Čo značí konkrétne nasledovať Krista?

Na počiatku, s prvými učeníkmi, zmysel bol veľmi jednoduchý a bezprostredný: zmysel spočíval v tom, že títo ľudia sa rozhodli zanechať vlastné povolanie, celý vlastný život aby mohli ísť za Ježišom. Základný význam tohto nového povolania bol ísť za svojim učiteľom, naplno sa zveriť jeho vedeniu. Byť mu plne k dispozícii sa stal hlavným dôvodom ich života.

Práve táto skutočnosť odhaľuje aj pre nás, čo značí nasledovať Krista a čo je jeho skutočnou podstatou: ide o vnútornú zmenu nášho bytia. Je to požiadav-

ka na mňa, aby som nezostal uzatvorený vo svojom „ja“ považujúc vlastnú autorealizáciu za hlavný dôvod vlastného života. Je to požiadavka, aby som sa slobodne daroval Inému – kvôli pravde, kvôli láske, kvôli Bohu, v Ježišovi Kristovi, ktorý ma predchádza a vedie ma životom. Ide o základné rozhodnutie k tomu, aby som nepovažoval výhody a prospech, kariéru a úspech za najvyšší zmysel života, ale naopak uznal za najvyššie autentické kritériá: pravdu a lásku. Ide o rozhodnutie medzi životom žitým iba pre mňa samého alebo pre darovanie sa – pre vyššie veci. Vieme, že pravda a láska, nie sú abstraktné hodnoty: v Ježišovi Kristovi sa stali osobou. Keď ho nasledujem, vstupujem do služby pravdy a lásky. Strácajúc sa, znovu nachádzam seba samého.“ **-Is-/ snímka -pz-**

Príhovor Benedikta XVI. ku kňazom na Zelený štvrtok

Drahí bratia a sestry,

ruský spisovateľ Lev Tolstoj rozpráva v krátkom príbehu o prísnom panovníkovi, ktorý žiadal od svojich kňazov a mudrcov, aby mu ukázali Boha, ktorého by mohol vidieť. Mudrcom sa nepodarilo vladárovi želanie splniť. Nakoniec jeden pastier, ktorý sa práve vrátil z poľa, sa ponúkol, že úlohu kňazov a mudrcov prijme. Kráľ sa od neho dozvedel, že jeho oči nie sú hodné, aby videli Boha. Preto chcel kráľ aspoň vedieť, čo Boh robí. „Aby som mohol na túto otázku odpovedať,“ povedal panovníkovi pastier, „musíme si vymeniť odev.“ Váhavo, ale zo zvedavosti po odpovedi, panovník súhlasil. Vtedy prišla odpoveď: „Presne toto robí Boh.“ Boží Syn, pravý Boh z pravého Boha, zanechal svoju Božskú nádheru: „zriekol sa seba samého, vzal si prirodzenosť sluhy a stal sa podobný ľuďom, a podľa vonkajšieho zjavu bol pokladaný za človeka, uponížil sa... až na smrť na kríži“ (por. Fil 2,6). Ako hovoria cirkevní otcovia, Boh uzatvoril *sacrum commercium*, posvätnú výmenu: vzal na seba to, čo bolo naše, aby sme my mohli získať to, čo bolo jeho – stať sa podobní Bohu.

Svätý Pavol, pokiaľ ide o to, čo sa deje pri krste, používa výslovne obraz odevu: „Lebo všetci, čo ste pokrstení v Kristovi, Krista ste si obliekli“ (Gal 3,27). Práve to sa deje v krste: obliekame si Krista. On nám dáva svoj odev, ktorý ale nie je ničím vonkajším. Znamená to, že vstupujeme do bytostného spoločenstva s Ním, aby tak naše a jeho bytie splývalo a prenikalo sa navzájom. „Už nežijem ja, ale vo mne žije Kristus“ (Gal 2,2), takto popisuje udalosť svojho krstu Pavol. Kristus si vzal na seba náš odev: bolesť a radosť ľudskej bytosti, hlad, smäd, únavu, nádej a dezilúzie, strach zo smrti a všetky naše úzkosti až k smrti. A nám dal svoj „odev“. To čo je v liste Galat'anom vyjadrené ako jed-

noduchá „skutočnosť“ krstu – dar nového bytia – Pavol predstavuje v liste Efezanom ako neprestajnú úlohu: „...máte odložiť starého človeka s predošlým spôsobom života... a obliecť si nového človeka, ktorý je stvorený podľa Boha v spravodlivosti a pravej svätosti. Preto odložte lož a hovorte pravdu každý so svojim bližným, veď sme si navzájom údmi. Hnevajte sa, ale nehrešte!“ (Ef 4,22-26).

Táto teológia krstu sa opäť a s novou naliehavosťou vracia v kňazskej vysviacke. Tak ako pri krste dochádza k „výmene odevu“, k výmene osudu, k novému bytostnému spoločenstvu s Kristom, tak aj v kňazstve dochádza k určitej výmene: pri vysluhovaní sviatostí kňaz totiž koná a hovorí „in persona Christi“ - v mene Krista. V posvätných tajomstvách nezastupuje seba a nehovorí za seba, ale hovorí v mene Iného – v mene Krista. Práve vo sviatostiach sa naliehavým spôsobom ukazuje, čo v skutočnosti znamená byť kňazom, to, čo sme vyjadrili pri kňazskom vysvätení slovami „Adsum – som pripravený“: som tu, aby si ty mohol so mnou disponovať. Dávame sa k dispozícii tomu, ktorý „zomrel za všetkých, aby aj tí, čo žijú, už nežili pre seba...“ (2 Kor 5,15). Dať sa k dispozícii Kristovi znamená, že sa necháme vtiahnuť do jeho „za všetkých“, pretože ak budeme s Ním, môžeme byť skutočne „pre všetkých“.

„In persona Christi“ - v mene Krista – v okamihu kňazského vysvätenia, Cirkve učinila viditeľnou a hmatateľnou túto skutočnosť prostredníctvom „nového odevu“ a to aj vonkajším spôsobom, keď nás oblieka do liturgických rúch. Týmto vonkajším gestom chce zdôrazniť vnútornú udalosť a úlohu, ktorá z neho vyplýva: obliecť si Krista, dať sa mu, ako sa nám dáva On. Udalosť tohto „obliekania si Krista“ sa opakuje pri každej svätej omši skrze obliekanie si liturgických rúch. Vziasť si odev musí znamenať viac, ako len vonkajší úkon. Musí znamenať zakaždým vysloviť „áno“ svojmu poslaniu, do nášho kňazského „už viac nie ja“, prijateho v krste, ktoré nám kňazská vysviacka dáva novým spôsobom a ktoré od nás zároveň vyžaduje. Skutočnosť, že stojíme pri oltári v liturgickom rúchu musí byť pre ostatných znakom, že sme tam prítomní „v mene osoby Iného“. Kňazské rúcha, tak ako sa v minulosti vyvíjali, sú hlbokým symbolickým výrazom, čo znamená kňazstvo. Chcel by som preto, drahí spolubratia, vysvetliť v tento Zelený štvrtok podstatu kňazskej služby skrze interpretáciu liturgických odevov, ktoré chcú ilustrovať, čo znamená „obliecť si Krista“, hovoriť a konať in persona Christi.

Obliekanie kňazských rúch kedysi sprevádzané modlitbami, ktoré nám pomáhajú lepšie pochopiť jednotlivé prvky kňazskej služby. Začnime humerálom (amictus). V minulosti, a v niektorých kláštoroch ešte aj dnes, sa kládol najskôr na hlavu, na spôsob kapucne, ktorá sa stala symbolom disciplíny pocitov a myšlienok potrebnej pre správne slávenie svätej omše. Myšlienky nesmú blúdiť sem a tam za starosťami a očakávaniami mojej každodennosti, zmysly nesmú byť priťahované

tým, čo sa deje v kostole, je potrebné chrániť naše oči a uši. Moje srdce sa musí poslušne otvoriť Božiemu slovu a byť sústredené na modlitbu Cirkvi, aby tak moja myšlienka smerovala k slovu a k modlitbe. Pohľad môjho srdca musí byť nasmerovaný na Pána, ktorý je uprostred nás: to je to, čo znamená ars celebrandi – správny spôsob slávenia. Ak som s Pánom, potom skrze moje počúvanie, rozprávanie a konanie pritiahnem aj ostatných do spoločenstva s Ním.

Znenie modlitieb, ktoré interpretujú alba a štóla idú ruka v ruke tým istým smerom. Vyvolávajú dojem slávnostného oblečenia, ktoré dáva otec svojmu márnratnému synovi, ktorý sa vracia domov v roztrhanom a špinavom odevu. Keď sa približujeme prostredníctvom liturgie, aby sme konali v mene osoby Krista, všetci si uvedomujeme, ako sme vzdialení od Neho; koľko nečistoty existuje v našom živote. Iba On sám nám môže dať slávnostný odev, urobiť nás hodnými celebrowať pri jeho stole, byť v jeho službe. Tak aj modlitby pripomínajú slová z Apokalypsy, podľa ktorej šaty 144-tisíc vyvolených, neboli hodné Boha pre ich vlastné zásluhy. Apokalypsa vysvetľuje, že svoj odev vyprali v baránkovej krvi a tak sa stali bielymi ako svetlo (Zjv 7,14). Už od detstva som si kládol otázku: Ale keď sa niečo umyje v krvi, nestane sa to bielym! Odpoveď je: „krv Baránka“ je láska ukrižovaného Krista. Práve táto láska náš špinavý odev robí bielym, nášho zatemneného ducha robí pravdivým a osvieteným, a napriek všetkým našim temnotám, nás premieňa na „svetlo Pána“. Obliekajúc si albu nesmieme zabúdať: On trpel aj za mňa. A jediný dôvod, prečo ho môžem zastupovať a byť svedkom jeho svetla, je to, že jeho láska je väčšia než moje hriechy.

Ale s odevom svetla, ktoré nám Pán udelil v krste a novým spôsobom v kňazskej vysviacke, sa môžeme zamyslieť rovnako aj nad svadobným odevom, o ktorom hovorí v podobenstve o Božej hostine. V homíliách sv. Gregora Veľkého som našiel pozoruhodný obraz. Sv. Gregor rozlišuje medzi podobenstvom sv. Lukáša a sv. Matúša. Je presvedčený, že podobenstvo sv. Lukáša hovorí o eschatologickej svadobnej hostine, zatiaľ čo stať toho istého podobenstva u Matúša, podľa jeho slov zachycuje predzvesť svadobnej hostiny v liturgii a v živote Cirkvi. V evanjeliu podľa Matúša, a iba v ňom, totiž kráľ prichádza do preplnenej sály, aby videl svojich hostí. V tomto dave nachádza hosťa bez svadobného odevu, ktorého potom vyhodí von. Sv. Gregor sa pýta: „Aký druh odevu mu chýbal? Všetky farby, ktoré sú prítomné v Cirkvi získali nový odev v krste a vo viere; inak by neboli v Cirkvi. Čo teda ešte chýba? Aký svadobný odev musí byť ešte pridaný?“ Pápež odpovedá: „Odev lásky“. A bohužiaľ, medzi svojimi hosťami kráľ nachádza niektorých, ktorí nenosia odev lásky k Bohu a k bližnému. „Za akých podmienok sa chceme pripraviť na hostinu v nebi, ak si neoblečieme svadobný odev, ktorým je láska a ktorá jediná nás môže urobiť krásnymi,“ pýta sa pápež. Človek bez lásky prežíva vo vnútri

temnotu. Vyslovené temnoty, o ktorých hovorí evanjelium, sú odrazom vnútornej slepoty srdca.

Teraz, keď sa pripravujeme na slávenie svätej omše, sa musíme spýtať samých seba, či nesieme toto rúcho lásky. Prosíme Pána, aby zobral každú nevráživosť nášho vnútra, aby odstránil každý zmysel sebastačnosti a obliekol nás rúchom lásky, aby sme tak boli žiarivými ľuďmi a nepatrili temnote.

Na záver ešte v krátkosti ohľadom casuly, teda ornátu. Tradičná modlitba sprevádzaná obliekajúcou si ornátu je reprezentovaná jarmom Pána, ktorým sme my ako kňazi boli zaťažení. Pripomína nám Ježišove slová, ktorý pozýva nosiť vlastné jarmo a učiť sa od Neho, ktorý je „tichý a pokorný srdcom“ (Mt, 11,29). Niesť Pánovo jarmo predovšetkým znamená učiť sa od Neho. Byť neprestajne ochotný a chodiť do Jeho školy. Od Neho sa musíme naučiť tichosti a pokore, pokore Boha, ktorý sa nám ukazuje vo svojej ľudskej prirodzenosti. Sv. Gregor Naziánsky sa raz spýtal: „Prečo sa chcel Boh stať človekom? Najdôležitejšia a pre mňa najohromujúcejšia časť je to, že Boh si chcel uvedomiť, čo znamená pre nás poslušnosť a chcel zmerať všetko na základe vlastného utrpenia a veľkosti lásky voči nám. Takýmto spôsobom mohol na sebe samom spoznať, čo zakusujeme, čo sa od nás požaduje, koľko odpustenia hriechov si zaslúžime, odmerajúc na základe vlastného utrpenia našu slabosť“ (Discorso 30; Disc. Teol. IV,6). Niekedy chceme povedať Ježišovi: Pane, tvoje jarmo nie je pre mňa vôbec ľahké, naopak, je neuveriteľne ťažké. Ale pozerajúc sa na Neho, ktorý zniesol všetko, ktorý na sebe samom zakúsil poslušnosť, slabosť, bolesť, všetku tmu, vtedy naše náreky zmiznú. Jeho jarmo znamená milovať s Ním. Čím viac ho milujeme a stávame sa s Ním osobami, ktoré milujú, tým ľahším sa pre nás stane jeho jarmo, ktoré sa zdalo také ťažké.

Modlíme sa, aby nám pomohol stať sa s Ním ľuďmi, ktorí milujú, aby sme tak vždy zakúšali, aké je krásne niesť jeho jarmo. Amen.

-ej.la-

Krížová cesta v Koloseu: „Odstránim z vášho tela kamenné srdce a dám vám srdce z mäsa“

„Pane Ježišu, poskytni nám slzy, ktoré teraz nemáme, aby zmyli naše hriechy. Daj nám odvahu prosiť o tvoje milosrdenstvo. V deň posledného súdu vytrhni stránky so zoznamom našich hriechov a urob, aby už neboli.“

Týmito slovami začal pápež Benedikt XVI. úvodnú modlitbu pobožnosti Krížovej cesty, ktorá sa v piatok večer konala v rímskom Koloseu. Zúčastnili sa na nej tisícky veriacych z rozličných krajín a prostredníctvom televíznych obrazoviek aj ďalšie milióny divákov na

celom svete. Text Krížovej cesty tento rok pripravil Mons. Gianfranco Ravasi, prefekt Ambroziánskej knižnice, profesor biblickej exegézy a člen Pápežskej biblickej komisie: „Chcel som predstaviť meditatívno-kontemplatívny rozmer Krížovej cesty, ktorý umožní vidieť, ako zakrvavené Kristove kroky v určitom zmysle zanechávajú stopy aj na cestách nášho súčasného sveta.“

Do tajomstva Ježišovho utrpenia veriacich uvádzali lektori, pričom v nesení kríža sa striedali kňazi, rehoľníci a mládež. Po skončení Krížovej cesty sa Svätý Otec veriacim prihovril a zdôraznil, že nasledujúc Ježiša na jeho ceste vidíme nielen jeho samotného, ale cez jeho umučenie vidíme všetkých trpiacich na svete. Toto je podľa Benedikta XVI. najhlbší zámer modlitby Krížovej cesty – otvoriť naše srdcia a pomôcť nám pozeráť sa prostredníctvom nich:

„Otcovia Cirkvi považovali za najväčší hriech pohanského sveta jeho necitlivosť, tvrdosť srdca a mali radi Ezechielovo proroctvo: „odstránim z vášho tela kamenné srdce a dám vám srdce z mäsa“ (por. Ez 36, 26). Obrátiť sa ku Kristovi, stať sa kresťanom, znamená dostať srdce z mäsa, srdce citlivé voči utrpeniu druhých. Náš Boh nie je vzdialeným Bohom, nedotknuteľným vo svojej blaženosti, náš Boh má srdce. Má srdce z mäsa, stal sa telom, aby mohol trpieť s nami a byť s nami v našich súženiach. Stal sa človekom, aby v nás prebudil lásku k tým, ktorí trpia a sú v núdzi.“

-dj-

Homília Benedikta XVI. na veľkonočnú vigíliu 2007

Najmilší bratia a sestry!

Od najstarších čias sa liturgia Veľkej noci začína slovami: Resurrexi et adhuc tecum sum – vstal som a som stále s tebou; položil si na mňa svoju ruku. Liturgia v týchto slovách vidí prvé slová Syna, ktorými sa po vzkriesení obrátil na Otca, keď sa z noci smrti vrátil do sveta živých. Otcova ruka ho pozdvihla aj tejto noci a tak sa mohol povzniesť, mohol vstať.

Tieto slová sú prevzaté zo 139. žalmu, kde majú spočiatku iný význam. Tento žalm je spevom obdivu nad Božou všemohúcnosťou a všadeprítomnosťou, pieseň dôvery v toho Boha, ktorý nás nenechá nikdy vypadnúť z jeho rúk. A jeho ruky sú dobré ruky. Modliaci sa si predstavuje putovanie cez všetky vesmírne priestory – a čo sa mu stane? „Ak vystúpim na nebesia, ty si tam; ak zostúpim do podsvetia, aj tam si. I keby som si pripál krídla zorničky a ocitol sa na najvzdialenejšom mori, ešte aj tam ma tvoja ruka povedie a podchytiť ma tvoja pravica. A keby som si povedal: Azda ma tma ukryje... pre teba ani tmy tmavé nebudú... Tebe je tma ako svetlo“ (Ž 138, 8-12).

V deň Veľkej noci nám Cirkev hovorí: Ježiš Kristus pre nás uskutočnil túto cestu cez vesmírne priestory. V Liste Efezanom čítame, že zostúpil do najhlbších oblastí zeme a že ten, ktorý zostúpil je ten istý, ktorý aj vystúpil nad všetky nebesia, aby naplnil vesmír (porov. 4, 9 a nasl.). Tak sa vízia tohto žalmu stala skutočnosťou. Do nepreniknuteľnej temnoty smrti Ježiš vstúpil ako svetlo – noc sa stala žiarivá ako deň a temnoty sa stali svetlom. Preto Cirkev právom môže považovať slovo vďaky a dôvery ako slovo Vzkrieseného, ktorým sa obracia na svojho Otca: „Áno, uskutočnil som cestu do najhlbších hĺbok zeme, do priepasti smrti a priniesol som tam svetlo; a teraz som vzkriesený a stále ma držia tvoje ruky.“ Avšak tieto slová Vzkrieseného voči svojmu Otcovi sa stali aj slovami, ktorými sa Pán obracia na nás: „Vstal som z mŕtvych a teraz som stále s tebou“, hovorí aj každému z nás. Moja ruka ťa vedie. Kamkoľvek by si mohol padnúť, spadneš do mojich rúk. Som prítomný dokonca aj pri bráne smrti. Aj tam, kam ťa nikto nemôže sprevádzať a kam si nemôžeš vziať nič so sebou, tam ťa čakám ja a aj pre teba premieňam temnoty na svetlo.

Tieto slová žalmu, keď ich čítame ako rozhovor Vzkrieseného s nami, sú zároveň vysvetlením toho, čo sa deje v krste. Krst je totiž oveľa viac, než len obmytie či očistenie. Je viac, než prijatie do spoločenstva. Je to nové narodenie. Nový začiatok života. Úryvok z Listu Rimanom, ktorý sme pred chvíľou počúvali, hovorí tajomnými slovami, že v krste sme sa „zrástli“ s Kristom a stali sa mu podobnými v jeho smrti. V krste sa darujeme Kristovi a on nás prijíma do seba, aby sme už nežili sami pre seba, ale skrze neho, s ním a v ňom; aby sme žili s ním a tak aj pre druhých. V krste odovzdávame samých seba, vkladáme náš život do jeho rúk, aby sme mohli povedať so svätým Pavlom: „Nežijem už ja, ale Kristus žije vo mne“. Ak sa dávame týmto spôsobom, prijímajúc istý druh smrti nášho ja, znamená to, že aj hranica medzi smrťou a životom sa stáva priechodnou. Z jednej i z druhej strany smrti sme s Kristom a preto od tejto chvíle smrť už nie je skutočnou hranicou. Pavol nám to hovorí veľmi jasne v Liste Filipanom: „Veď pre mňa žiť je Kristus a zomrieť zisk. Ale ak žiť v tele znamená pre mňa plodnú prácu, neviem, čo si vyvoliť. Oboje na mňa dolieha: túžim zomrieť a byť s Kristom, a to by bolo oveľa lepšie, ale zostať v tele je zasa potrebné pre vás“ (porov. 1, 21 a nasl.). Z jednej i z druhej strany hranice smrti je Pavol s Kristom a nejestvuje už preňho skutočný rozdiel. Áno, je pravda: „Spredu i zozadu, ty ma obklopuješ. Vždy som v твоjich rukách“. Rimanom Pavol napísal: „Nik... nežije pre seba a nik pre seba neumiera... Či teda žijeme, alebo umierame, patríme Pánovi.“ (Rim 14, 7 a nasl.).

Milí pokrstení, v tomto spočíva novosť krstu: náš život patrí Kristovi a nie už viac nám samým. No práve preto nie sme sami ani v smrti, ale sme stále s ním, ktorý večne žije. V krste sme spolu s Kristom absolvovali kozmickú cestu až do hĺbín smrti. Sprevádzaní ním, ba

prijatí ním v jeho láske, sme slobodní od strachu. On nás zahaľuje a nesie, kamkoľvek ideme – on je Život sám.

Vráťme sa však ešte do noci Bielej Soboty. V Kréde o Kristovej ceste vyznávame: „Zostúpil k zosnulým“. Čo sa vtedy stalo? Pretože nepoznáme svet smrti, môžeme si tento proces prekonania smrti predstaviť len prostredníctvom obrazov, ktoré však nikdy nie sú dosť vhodné. Napriek ich nedostatkom nám však predsa pomáhajú pochopiť niečo z tohto tajomstva. Liturgia vzťahuje na Ježišovo zostúpenie do noci smrti slová 24. žalmu: „Zdvihnite, brány, svoje hlavice a vyvýšte sa, brány prastaré“. Brána smrti je zatvorená, odtiaľ sa nikto nemôže vrátiť. Nejestvuje kľúč pre túto železnú bránu. Kristus má však od nej kľúč. Jeho kríž roztvoril brány smrti, brány nedostupné. Nie sú už viac neprekročiteľné. Jeho kríž, radikálnosť jeho lásky je kľúčom, ktorý otvára túto bránu. Láska toho, ktorý je Boj a stal sa človekom aby mohol zomrieť – táto láska má silu otvoriť túto bránu. Táto láska je silnejšia ako smrť. Veľkonočné ikony Východnej cirkvi zobrazujú, ako Kristus vstupuje do sveta mŕtvych. Jeho odevom je svetlo, lebo Boh je svetlo. „noc je jasná ako deň a temnoty ako svetlo“ (porov. Ž 139, 12). Ježiš, ktorý vstupuje do sveta mŕtvych, nesie na sebe stigmata utrpenia: jeho rany, jeho utrpenie sa stalo mocou, sú láskou, ktorá víťazí nad smrťou. Stretá sa s Adamom a so všetkými ľuďmi, ktorí čakajú v noci smrti. Z ich výzoru ako by bolo počuť Jonášovu modlitbu: „Volal som vo svojej úzkosti k Pánovi a vyslyšal ma, z lona podsvetia som kričal, počul si môj hlas“ (Jon 2,3). Boží Syn sa pri vtelení zjednotil s ľudským bytím, s Adamom. Ale až v tej chvíli, keď koná skutok najkrajnejšej lásky tým, že vstupuje do noci smrti, privádza k naplneniu cesty vtelenia. Skrze svoju smrť podáva ruku Adamovi, všetkým čakajúcim ľuďom, a vyvádza ich na svetlo.

Teraz sa však môžeme spýtať: Čo vlastne znamená tento obraz? Čo nového sa v skutočnosti skrže Krista stalo? Ľudská duša je samo sebou nesmrteľná už od stvorenia – čo nového teda priniesol Kristus? Áno, duša je nesmrteľná, lebo človek leží osobitným spôsobom v mysli a láske Božej, aj po svojom hriechu. No jeho sila mu nestačí, aby sa povzniesol k Bohu. Nemáme krídla, ktoré by nás mohli preniesť do takých výšok. A predsa nič iné nemôže uspokojiť naveky, len môcť byť s Bohom. Večnosť bez takéhoto spojenia by bola odsúdením. Človek nevládze vystúpiť do výšin ale po výškach túži: „Z hĺbín volám k tebe...“ Len vzkriesený Kristus nás môže priviesť do spojenia s Bohom, až tam, kam s našimi silami nemôžeme prísť. On naozaj berie zatúlanú ovečku na svoje plecia a nesie ju domov. Zrastení s jeho telom žijeme a v spoločenstve s jeho telom dosahujeme až Božie srdce. Len tak je smrť premožená, sme slobodní a náš život je plný nádeje.

V tomto spočíva plesanie veľkonočnej vigílie: sme slobodní. Skrze Ježišovo vzkriesenie sa láska ukázala silnejšia ako smrť, silnejšia ako zlo. Láska viedla Ježiša, aby zostúpil, je zároveň láskou, ktorá a mu dáva silu

aby aj vystúpil. Sila, prostredníctvom ktorej nás nesie so sebou. Zjednotení s jeho láskou, nesení na krídlach lásky, ako milujúci ľudia zostúpme spolu s ním do temnôt sveta, vediac že práve tým spolu s ním aj vystúpime. Modlime sa teda v túto noc: „Pane, ukáž aj dnes, že láska je silnejšia ako nenávisť. Že je silnejšia ako smrť. Zostúp aj do nocí a do pekiel týchto našich moderných čias a vezmi za ruku tých, čo čakajú. Prived' ich na svetlo! Bud' aj v mojich temných nociach so mnou a vyved' ma von! Pomôž mi, pomôž nám zostupovať s tebou do temnoty tých, čo čakajú, ktorí z hĺbočín volajú k tebe! Pomôž nám prinášať im tvoje svetlo“ Pomôž nám dospieť až k „áno“ lásky, ktorá nám dáva zostupovať a práve tým aj vystupovať spolu s tebou! Amen.

-mg-

Posolstvo Urbi et Orbi pápeža Benedikta XVI.

Pápež Benedikt XVI. udelil na Veľkonočnú nedeľu na poludnie mestu Rím a celému svetu tradičné požehnanie Urbi et Orbi. Na námestí svätého Petra vo Vatikáne sa pred požehnaním prihovoral desaťtisícim pútnikov z celého sveta, ktorí sa zúčastnili na slávnostnej svätej omši, ako aj miliónom divákov a poslucháčov pri televíznych obrazovkách, rádiách a internetových prehliadačoch.

Bratia a sestry na celom svete,
všetci ľudia dobrej vôle!

Kristus vstal z mŕtvych! Pokoj vám! Slávime dnes veľké tajomstvo, ktoré je základom kresťanskej viery a nádeje: Ježiš Nazaretský, Ukrižovaný, na tretí deň vstal z mŕtvych podľa Písíem. Správu, ktorý anjeli zvestovali na úsvite prvého dňa po sobote Márii Magdaléne a ženám, čo sa poponáhľali ku hrobu, túto zvesť dnes opäť počúvame s pohnutím: „Prečo hľadáte živého medzi mŕtvymi? Niet ho tu, vstal z mŕtvych!“ (Lk 24,5-6).

Nie je ťažké si predstaviť, čo tieto ženy preživali v týchto chvíľach: pocity smútku a zdesenia zo smrti ich Pána, pochybnosti a pocity úžasu zo skutočnosti

príliš prekvapujúcej na to, aby bola pravdivá. Lenže hrob bol otvorený a prázdny: telo tam už nebolo. Peter a Ján, upozornení ženami, pribehli ku hrobu a zistili, že mali pravdu. Viera apoštolov v Ježiša, očakávaného Mesiáša, bola podrobená mimoriadne tvrdej skúške pohoršením kríža. Počas jeho zatknutia, väznenia a smrti sa roztratil, a teraz sa opäť stretávajú, v rozpakoch a zmätení. Lenže sám Zmŕtvychvstály im prichádza na pomoc v ich pochybovačnej túžbe po istotách. To stretnutie nebol to sen, nebol to prelud, ani subjektívna predstava; bola to pravdivá, i keď nečakaná, a práve preto tak hlboko zasahujúca skúsenosť. „Prišiel Ježiš, stal si doprostred a povedal im: 'Pokoj vám,'“ (Jn 20,19).

Po týchto slovách sa v ich dušiach takmer vyhasnula viera opäť rozohorela. Apoštoli oznamovali Tomášovi, ktorý chýbal tom prvom mimoriadnom stretnutí: Áno, Pán splnil čo predpovedal; naozaj vstal z mŕtvych a my sme ho videli, my sme sa ho dotýkali! Tomáš však zotrval v pochybnostiach a rozpakoch. Keď potom Ježiš prišiel po ôsmych dňoch do Večeradla druhý krát, povedal mu: „Vlož sem prst a pozri moje ruky! Vystri ruku a vlož ju do môjho boku! A nebud' neveriaci ale veriaci!“ Apoštolova odpoveď sa stala dojímavým vyznaním viery: „Pán môj a Boh môj!“ (Jn 20,27-28).

„Pán môj a Boh môj“! Obnovme aj my v sebe Tomášovo vyznanie viery. Ako veľkonočné blahoželanie som tento rok chcel zvoliť práve jeho slová, pretože moderná spoločnosť očakáva od kresťanov obnovené svedectvo o Kristovom zmŕtvychvstani; potrebuje ho stretnúť s možnosťou spoznať ho ako pravého Boha a pravého človeka. Ak v tomto apoštolovi spoznáваме pochybnosti a neistotu mnohých dnešných kresťanov, a tiež obavy a sklamanie našich nespočetných súčasníkov, rovnako spolu s ním môžeme presvedčivo objaviť obnovenú vieru v Krista, ktorý za nás zomrel a vstal z mŕtvych. Táto viera, odovzdávaná cez storočia prostredníctvom nástupcov apoštolov, pretrváva, keďže zmŕtvychvstály Pán viac nezomiera. Žije v Cirkvi a pevne ju vedie smerom k završeniu jej spásonosného poslania.

Každého z nás môžu pokúšať Tomášove pochybnosti. Bolest', zlo, nespravodlivosť, smrť, najmä ak sa dotýka nevinných - ako sú detské obete vojen a terorizmu, chorôb a hladu - nevystavuje toto všetko našu vieru tvrdej skúške? A predsa, paradoxne práve v týchto prípadoch je nám Tomášova nedôvera vzácna a užitočná, pretože nám pomáha očisťovať každú falošnú predstavu o Bohu a vedie nás k objaveniu jeho pravej tváre: tváre Boha obťažného v Kristovi bolesťami zraneného ľudstva. Tomáš od Pána prijal a neskôr Cirkvi odovzdal dar viery, odskúšanej Kristovým utrpením a smrťou, a potvrdilo stretnutie so zmŕtvychvstálym Kristom. Viera najprv takmer mŕtva a potom znovuzrozená pri dotyku Kristových rán. Rán ktoré Zmŕtvychvstály neskryval, ale ukázal a stále nám na ne poukazuje cez súženia a utrpenia každej ľudskej bytosti.

„Jeho ranami ste boli uzdravení“ (1 Pt 2,24), to je zvesť, ktorú Peter predkladal prvým konvertitom. Tie rany, ktoré

boli pre Tomáša najprv prekážkou viery, lebo sa javili ako znamenia Ježišovho zdanlivého zlyhania, tie isté rany sa počas stretnutia so Zmŕtvychvstalým stali dôkazom jeho víťaznej lásky. Tieto rany, ktoré Ježiš prijal z lásky k nám, pomáhajú nám, aby sme pochopili kto je Boh a opakovali aj my: “Pán môj a Boh môj”. Iba Boh, ktorý nás miluje až do tej miery, že na seba berie naše rany a naše bolesti, vrátane bolesti nevinných, iba taký Boh je hodný viery.

Koľko zranení, koľko bolestí je vo svete! Nechýbajú prírodné katastrofy a humanitárne tragédie s nespočetnými obeťami a obrovskými materiálnymi škodami. Myslím na nedávne udalosti na Madagaskare, na Šalamúnových ostrovoch, v Latinskej Amerike a v ďalších oblastiach sveta. Myslím na bič hladu, na nevyliciteľné choroby, na terorizmus a únosy osôb, na tisíce tvárí násilia - niekedy ospravedlňovaného v mene náboženstva – myslím na pohrdanie životom a na porušovanie ľudských práv, na vykorisťovanie ľudí. S obavami hľadím na životné podmienky v mnohých oblastiach Afriky: na katastrofálnu a žiaľ prehladanú humanitárnu situáciu v Darfure a priľahlých krajinách; na Kinshasu v Demokratickej republike Kongo, kde konflikty a rabovanie v posledných týždňoch vzbudzujú obavy o budúcnosť tamojšieho demokratizačného procesu a o obnovu krajiny; v Somálsku obnovenie bojov odďaľuje nádeje na mier a prehľbuje krízu v tejto oblasti, najmä pokiaľ ide o presuny obyvateľstva a obchodovanie so zbraňami; ťažká kríza sužuje Zimbabwe, v súvislosti s ktorou tamojší biskupi vo svojom nedávnom dokumente za jediné riešenie na jej prekonanie označili modlitbu a spoločné nasadenie pre spoločné dobro.

Zmierenie a mier potrebujú obyvatelia Východného Timoru, kde sa pripravujú prežiť dôležité volebné obdobie. Mier potrebuje aj Sri Lanka, kde sa len cestou vyjednávania môže ukončiť dramatický a krvavý konflikt, a tiež Afghanistan, poznačený vzrastajúcim nepokojom a nestálou situáciou. Na Blízkom Východe, popri sľubných náznakoch dialógu medzi Izraelom a palestínskymi autoritami, nič pozitívne žiaľ neprichádza z Iraku, krvaveného pokračujúcimi masakrami, pričom civilné obyvateľstvo je na úteku; v Libanone zmrazenie politických inštitúcií ohrozuje úlohu, ktorú je krajina povolaná plniť v oblasti Blízkeho Východu, a ťažko ju zadlžuje do budúcnosti. Nemôžem napokon nezabudnúť na každodenné ťažkosti kresťanských komunit a na ich exodus zo Svätej zeme, ktorá je kolískou našej viery. Všetky tieto národy opäť zo srdca ubezpečujem o svojej duchovnej blízkosti.

Drahí bratia a sestry, cez rany Zmŕtvychvstalého Krista môžeme všetko toto zlo, sužujúce ľudstvo, vnímať očami nádeje. Svojím zmŕtvychvstaním Pán zo sveta neodstránil utrpenie a zlo, ale od základu ho porazil hojnosťou svojej milosti. Voči arogancii zla postavil všemohúcnosť svojej lásky. Ako cestu k pokoju a radosťi nám zanechal svoju lásku, ktorá sa smrti nebojí. “Ako som ja miloval vás – povedal apoštolom pred smrťou -, tak sa aj vy milujte navzájom” (Jn 13,34).

Bratia a sestry vo viere, ktorí ma počúvate vo všetkých končinách sveta! Zmŕtvychvstalý Kristus

žije medzi nami, on je nádejou lepšej budúcnosti. Kým s Tomášom opakujeme: “Pán Môj a Boh môj!”, nech v našich srdciach znejú aj lahodné, ale tiež zaväzujúce slová nášho Pána: “Ak mi niekto slúži, nech ma nasleduje! A kde som ja, tam bude aj môj služobník. Kto bude mne slúžiť, toho poctí Otec” (Jn 12,26). Tak sa aj my, zjednotení s ním, pripravíme dať život za našich bratov, (por. 1 Jn 3,16), staneme apoštolmi pokoja, poslami radosti, ktorá sa nebojí bolesti, poslami radosti zo zmŕtvychvstanie. Nech nám tento veľkonočný dar vypošuje Mária, Matka vzkrieseného Krista. Požehnané Veľkonočné sviatky všetkým vám! -jh,mg-/ snímka RV

Program apoštolskej cesty Benedikta XVI. do Brazílie

Vatikán (12. apríla, RV) – Tlačové stredisko Svätej stolice zverejnilo program šiestej zahraničnej apoštolskej cesty pápeža Benedikta XVI. do Brazílie, ktorá sa uskutoční v máji pri príležitosti 5. generálnej konferencie biskupstiev Latinskej Ameriky a Karibiku (CELAM). Odlet je v stredu 9. mája z rímskeho letiska Fiumicino. Po uvítacom ceremoniále na letisku v Sao Paule bude nasledovať cesta do Kláštora sv. Benedikta, kde Svätý Otec pozdraví veriacich z balkóna a udelí im požehnanie.

Vo štvrtok 10. mája Benedikt XVI. začne deň svätou omšou v kaplnke kláštora, predpoludním bude nasledovať zdvorilostná návšteva u prezidenta Brazílie Luiza Inacia Lula da Silvu. Potom je na programe krátke stretnutie s predstaviteľmi iných kresťanských vierovyznaní a náboženstiev. Svätý Otec bude v Kláštore sv. Benedikta obedovať s predsedníctvom Konferencie biskupov Brazílie. Večer o 18:00 sa stretne s mládežou na mestskom štadióne “Paulo Machado de Carvalho” v Sao Paule.

V piatok 11. mája bude Benedikt XVI. celebrowať svätú omšu na Campo de Marte v Sao Paule, pri ktorej svätorečí blahoslaveného Frei Galvaa, františkána, ktorý žil na prelome 18. a 19. storočia. Popoludní bude nasledovať stretnutie s brazílskymi biskupmi v katedrále v Sao Paule, odkiaľ Svätý Otec helikoptérou odletí do Aparecidy, ktorá je známym pútnickým miestom. Po zvítaní s miestnymi autoritami sa odoberie do seminára “Bom Jesús”, kde bude ubytovaný.

Sobotný program Benedikta XVI. sa začne svätou omšou v seminári a pokračovať bude návštevou cirkevnej komunity Fazenda da Esperanca v Guaratinguetá. Po návrate do Aparecidy bude nasledovať obed s predsedníctvom 5. generálnej konferencie biskupstiev Latinskej Ameriky a Karibiku. Večer sa Svätý Otec v pútnickej bazilike pomodlí ruženec spolu s kňazmi, rehoľníkmi, diakonmi a seminaristami.

V nedeľu 13. mája bude svätou omšou otvorená 5. generálna konferencia, ktorej bude predsedáť Benedikt XVI. na námestí pred bazilikou v Aparecide. Vo večerných hodinách odletí do Ríma. -dj-

Pápežský kazateľ Cantalamessa na Veľký piatok: Prečo práve ženy?

V piatok o 17-tej hodine pápež Benedikt XVI. predsedal v Bazilike svätého Petra obradom Veľkého piatku. Jeho liturgia v bohoslužbe slova pripomína utrpenie a smrť Ježiša na kríži v prorockej predpovedi a v historickom splnení. Slávnostnou modlitbou veriacich sa zvolávajú dobrodenia vykúpenia na všetkých ľuďoch. Poklonou krížu si uctieваме slávny Pánov kríž. Sväté prijímanie dáva veriacim záruku ich vykúpenia.

„Pri Ježišom kríži stála jeho Matka, sestra jeho matky, Mária Kleopasova a Mária Magdaléna“ (Jn, 19,25). Týmto slovom začal slávnostnú kázeň kazateľ Pápežského domu páter Raniero Cantalamessa, ktorú celú venoval „nábožným ženám“ – „matkám odvahy“. Ako uvádzajú jednotlivé evanjelia, okrem Matky Ježiša Krista boli v rozhodujúcich chvíľach prítomné aj Mária Magdaléna, matka Jakuba Mladšieho a Jozefa, Salome, matka Zebedejových synov, istá Jana a istá Zuzana.

„Ako je to možné, že to boli práve nábožné ženy, ktoré prvé uvideli zmŕtvychvstalého Krista a ako prvé dostali úlohu oznámiť to apoštolom? Tento spôsob uberal ešte viac na vierohodnosti udalosti, keďže svedectvo ženy v tom čase nemalo žiadnu váhu.“ Odpoveď je jednoduchá. Boli to práve ženy, ktoré prvé videli Zmŕtvychvstalého, pretože boli zároveň poslednými, ktoré ho mŕtveho opustili a po jeho smrti prinášali k jeho hrobu voňavé oleje (por. Mk 16,1).“

Odpoveď na otázku, prečo to boli práve ženy, ktoré nasledovali Krista môžeme nájsť aj v Lukášovom evanjeliu. Ježiš o hriešnici, ktorá mu v dome farizeja slzami zmáčala nohy a vlasmi ich poutierala, povedal: „Lebo veľmi miluje!“ (Lk 7,47). Podľa pátra Cantalamessu to neboli sľuby „dvanástich trónov“, ani sedieť po pravici alebo ľavici v nebeskom kráľovstve. „Ženy nasledovali Krista pre neho samotného, z vďačnosti, nie pre kariéru. Ale ako je napísané, aby „mu slúžili“ (por. Lk 8,3; Mt 27,55). Tieto ženy nasledovali „dôvody srdca“, ktoré ich nesklamali.

„Naša civilizácia, v ktorej dominuje technika, potrebuje srdce, lebo iba tak môže človek prežiť a nestratiť úplne svoju ľudskosť. Musíme dať viac priestoru našim „dôvodom srdca“. (...) Motív je jednoduchý: Sme stvorení na Boží obraz a Boh je láska, Deus caritas est!“

Nábožné ženy, ktoré „zniesli škandál kríža“ a boli Ježišovi blízko v okamihu, keď sa všetko zdalo stratené, keď ho jeho najbližší učeníci opustili, - zdôraznil páter Cantalamessa, - nie sú hodné iba obdivu a úcty, ale sú hodné nasledovania. Kresťanské ženy aj dnes pokračujú v ohlasovaní: „Pán je živý! Vstal z mŕtvych! Nemajte strach!“ A to tým, že sa starajú o chudobných, chorých na AIDS, o väzňov, o zavrhnutých spoločnosťou.

Na záver svojej kázne sa páter Cantalamessa vrátil opäť k Márii, k žene, ktorej prítomnosť na Kalvárii ho

vorí za všetko a zopakoval starovekú modlitbu: „Svätá Mária, ochraňuj úbohých, podopieraj ustrašených, potešuj slabých: oroduj za národ, ochraňuj kňazov, prihovár sa za nábožné ženy.“ -ej-

Komorník Svätej rímskej cirkvi kardinál Martínez Somalo odstúpil

Vatikán (4. apríla, RV) – Pápež Benedikt XVI. v stredu prijal rezignáciu komorníka Svätej rímskej cirkvi kardinála Eduarda Martíneza Somala a vykonávaním jeho funkcie poveril vatikánskeho štátneho sekretára kardinála Tarcisia Bertoneho.

Kardinál Martínez Somalo odstúpil v súlade s pravidlami apoštolskej konštitúcie Universi Dominici Gregis z dôvodu dosiahnutia veku 80 rokov. Svätý Otec sa mu v písomnom prijatí rezignácie poďakoval za „snaživosť, odbornosť a lásku, s akou vykonával takú chúlolistivú úlohu“. Osobitne vyzdvihol „veľkú dôstojnosť a striedmu vznešenosť“, s akou kardinál komorník zvládol svoju úlohu pri úmrtí Jána Pavla II., pri pohrebných obradoch, počas tzv. obdobia sede vacante a počas konkláve.

Kardinál komorník Svätej rímskej cirkvi má dve hlavné úlohy: zastupuje pápeža počas jeho ciest alebo neprítomnosti pri riešení každodenných materiálnych záležitostí a v prípade pápežovej smrti riadi úkony predpísané počas obdobia sede vacante. Príslúcha mu úloha overiť pápežovu smrť, pričom ho zavolá trikrát jeho krstným menom a potom oficiálne vyhlási Vere Papa mortuus est. V minulosti protokol určoval aj poklepanie mŕtveho pápeža po čele strieborným kladivkom s pápežským erbom, avšak dnes sa toto gesto nahrádza jednoduchým rozostretím závoja na tvár zosnulého. Potom komorník sníme z pápežovho praveho prsteníka rybársky prsteň a nariadi, aby bola pápežská pečať, ktorá je na ňom, prelomená. Nato potvrdí pápežovu smrť kardinálovi rímskemu vikárovi, ktorému patrí úloha oznámiť správu ľudu.

Tým sa začína obdobie sede vacante s prípravami pohrebu, s deväťdňovým vatikánskym štátnym smútkom a súčasne s prípravami konkláve. Počas tohto obdobia kardinálsky klobúk na erbe kardinála komorníka prekryje pápežská zástava a prekrížené pápežské kľúče. Tridsať kardinálskych červených strapcov ostáva. Erb kardinála komorníka sa objavuje napríklad na minciach razených v čase sede vacante. Počas uvedenia nového pápeža do úradu príslúcha kardinálovi komorníkovi úloha navliecť mu nový rybársky prsteň.

Okrem organizačných úloh pri pohrebe pápeža a voľbe jeho nástupcu, má kardinál komorník na starosti rozličné každodenné záležitosti Svätej stolice, ktoré obhospodaruje v spolupráci s tromi kardinálmi pomocníkmi, vybranými ľosom každé tri dni. -te-

Sympóziium o vplyve umenia

Dňa 30. marca sa klavírnym prejavom viedenského skladateľa Nikolausa Schapfla na Pápežskej Univerzite sv. Kríža v Ríme skončilo medzinárodné sympóziium o vzťahu medzi kresťanstvom a aktuálnym vplyvom umenia.

Docenti, umelci a študenti spoločenskej komunikácie vychádzali z presvedčenia o veľkom komunikačnom vplyve umenia na ľudskú osobu, ktoré pretrvá napriek vplyvom materializmu a konzumizmu.

Človek, ktorý nosí zakorenenú túžbu po kráse, sa celoživotne učí cestou imitácie – napodobňovania existujúceho. Prejavy jeho túžby sa odrážajú v tvorbe, ktorá siaha od architektúry po kinematografiu, literatúru a hudbu.

Prof. John Wauck z hosťujúcej pápežskej univerzity sa sústredil na Imitatio Christi, ktoré je vlastné človeku, ktorý je stvorený na obraz Boží, a „túži byť ako Boh“. Túžba napodobňovať Boha môže mať nesprávnu motiváciu, ktorú nám pripomína príbeh Adama a Evy v knihe Genezis. Zároveň je tu výzva nového zákona „Buďte dokonalí ako váš nebeský Otec je dokonalý,“ (Mt 5, 48) ktorú nám v Kristovi sprístupňuje prijatá sviatosť krstu. Dobrá imitácia je teda zdrojom pravého života podľa Božieho plánu, zlá imitácia vedie k smrti.

Ďalšími spoločnými témami bola pravá veľkosť skutočného umenia, ktoré nám dáva tušiť, že sme viac ako materiálne bytosti. V dobe, ktorá klamlivo tvrdí, že existuje len to, čo človek môže vytvoriť, sa rodí pochybnosť o existencii Boha, ktorého nemožno vytvoriť. Človek však usilovne pracuje na výrobe „superčloveka“. V jeho existenciu veria vedci, ktorých snahy môžu protirečiť bioetickým zásadám, ako napríklad klonovanie.

Zuzana Juhaniaková

Benedikt XVI. vyzdvihol význam drobného remeselníctva a malého podnikania

Vatikán (31. marca, RV) – Význam drobného remeselníctva a malého podnikania vyzdvihol v sobotu pápež Benedikt XVI. na stretnutí so zástupcami celotalianskeho združenia remeselníkov a malopodnikateľov s názvom Confartigianato. Organizácia, ktorá dnes združuje viac ako 521-tisíc podnikateľov a podnikov z 870 remeselných oblastí, tak uzavrela oslavy 60. výročia svojho vzniku.

„Ak ešte pred nejakým desaťročím slovo remeselník pripomínalo niečo staré a malebné, niečo spojené s obrazom zámočnického alebo obuvníckeho krámu, dnes znamená predovšetkým samostatnosť, tvorivosť, personalizáciu produkcie dober a služieb.“ Konštatoval to vo svojom prejave k približne 5-tisíc účastníkom audiencie Benedikt XVI. Drobným podnikateľom prisúdil významnú úlohu

pri formovaní moderného talianskeho národa, pri sociálnom a ekonomickom, umeleckom a kultúrnom rozvoji.

Pozornosť zaostril na prácu ako dôležitý aspekt ľudskej skúsenosti. „Pracovná realita sa v tejto historickej chvíli nachádza uprostred rozsiahlych ekonomických a sociálnych zmien, ktoré sú čoraz rýchlejšie a komplexnejšie,“ povedal Svätý Otec a upozornil na biblický pravý zmysel ľudskej práce, ktorý Cirkev neúnavne pripomína. „Práca je pre človeka a nie človek pre prácu“.

„Cirkev tak bez ustania hlása prvenstvo človeka pred dielami svojich rúk a pripomína, že všetko musí byť zamerané na skutočný rozvoj ľudskej osoby a na spoločné dobro: kapitál, veda, technika, verejné zdroje aj samotné súkromné vlastníctvo. To dosiahlo šťastné uskutočnenie práve v remeselníckych podnikoch, inšpirovaných evanjeliovým učením a princípmi sociálnej náuky Cirkvi. Rád by som pripomenul, ako tvrdí Kompendium sociálnej náuky Cirkvi, že práca v malých a stredných podnikoch, remeselnícka práca a závislá činnosť, môžu vytvárať príležitosť na poľudšťovanie pracovného života, ako pre možnosť upevňovať pozitívne medzilidské vzťahy v malých spoločenstvách, tak pre príležitosti ponúkané väčšími iniciatívami a podnikavosťou (n. 135).“

Napokon Benedikt XVI. pripomenul slová sv. Josemaríu Escrivú, svätca našich čias, že „práca, prijatá a povýšená samotným Kristom, sa stáva aktivitou vykúpenou a vykupujúcou: nie je len prostredím, v ktorom človek žije, ale prostriedkom a cestou svätosti, skutočnosťou posvätiťnou a posväcujúcou.“

-te-

Kardinál Martino: Človek nie je pre prácu, ale práca pre človeka

Vatikán (31. marca, RV) – Človek nie je pre prácu, ale práca pre človeka. Túto myšlienku z encykliky Laborem exercens pripomenul na inom fóre aj predseda Pápežskej rady pre spravodlivosť a pokoj kardinál Renato R. Martino. Ako povedal na 9. medzinárodnej fóre mladých, ľudská práca má vnútorný spoločenský rozmer a jeho dôsledkom je, že pracovať znamená pracovať s inými a pre iných. Preto je práca nielen základným ľudským právom, ale aj povinnosťou: tak ako sme my dedičmi práce predchádzajúcich generácií, tak sme tvorcami budúcnosti pre tých, ktorí prídu po nás. Povinnosťou každého ekonomického zriadenia je preto sledovať spravodlivosť a spoločné dobro.

Kardinál Martino ďalej zdôraznil, že ľudská práca má prednosť pred akýmkoľvek iným spôsobom výroby, zvlášť pred kapitálom a s ním spojenou komplementaritou. Práca samotná má podľa neho podnecovať účasť pracujúcich na vlastníctve, na jeho spravovaní a na jeho plodoch. To sú niektoré z pravidiel sociálnej náuky Cirkvi, ktoré predseda Pápežskej rady pre spravodlivosť a pokoj zhrnul do Desatora práce.

-te-

Kardinál Ruini: Ján Pavol II. nesie v sebe tajomstvo Božieho zaľúbenia

Vatikán (2. apríla, RV) – Diecézna fáza beatifikačného procesu Jána Pavla II. bola náročnou, ale zároveň veľmi podnetnou a povzbudivou úlohou. Povedal to dnes napoludnie počas slávnostného uzavretia tejto fázy v Lateránskej bazilike pápežský vikár kardinál Camillo Ruini. „Lebo z kontaktu s Karolom Wojtylom vyvierala a stále vyviera rieka podnetov na život podľa evanjelia: v tomto zmysle sa odvažujem tvrdiť, že naša práca počas týchto 21 mesiacov bola koniec-koncov ľahká, taká ľahká, ako bývajú úlohy prinášajúce radosť,“ povedal vikár Rímskej diecézy v tej istej bazilike, kde sa presne 28. júna 2005 vďaka dišpenzu Benedikta XVI. proces beatifikácie predchádzajúceho pápeža necelé tri mesiace po jeho smrti začal.

Počas slávnosti Kongregácia pre kauzy svätých prevzala dokumentáciu zozbieranú diecéznym tribunálom. Obsahuje svedectvá ľudí a dokumenty historickej komisie. V Lateránskom paláci pri tejto príležitosti zároveň otvorili výstavu Naniho Tedeschiho s názvom Totus Tuus. Ján Pavol II. v 60 kresbách. Podrobný obraz Karola Wojtylu načrtol počas svojej 30-minútovej kázne aj kardinál Ruini. Zvýraznil na ňom dar modlitby – pri ktorej sa Ján Pavol II. dokázal úplne odosobniť – dar slobody – od hmotných vecí, ale aj od samého seba, vďaka čomu bol neobvykle slobodný aj vo vzťahu s druhými a dokázal počúvať, prijímať kritiku, rozhodovať sa a čeliť nepriateľstvu v Cirkvi i vo verejnej mienke – ako aj dar utrpenia – ktorý prijímal nielen vďaka vlastným ťažkým životným skúsenostiam, ale aj vďaka svojej osobnej spiritualite – založenej na túžbe nasledovať Pána a prijímať všetko, čo Pán pre neho pripravil. Kardinál Ruini pripomenul „evanjelióvu sviežosť“ Jána Pavla II., vďaka ktorej sa stal „spontánnym komunikátorom“ a mal vždy blízko k človeku a jeho problémom. Na to všetko si podľa rímskeho vikára Pán svojho služobníka pripravoval už od mladosti.

„Nachádzame sa tu v prítomnosti Tajomstva: predovšetkým tajomstva zaľúbenej lásky, ktorou Boh Otec miloval tohto poľského chlapca, pútal ho k sebe a udržoval ho v tejto jednote, pričom ho neoslobodil od životných skúšok, ale, naopak, stále znova ho spájal s krížom svojho vlastného Syna. Zároveň mu však dával odvahu milovať tento kríž a duchovnú chápanosť, aby v ňom zbadal tvár samotného Otca. V istote, že je milovaný Bohom, a v radosť, že na túto lásku odpovedá, našiel Karol Wojtyla zmysel, jednotu a cieľ svojho vlastného života. Všetci, ktorí ho poznali, zblízka alebo iba zďaleka, boli zasiahnutí bohat-

stvom jeho ľudskosti, jeho úplnou sebarealizáciou ako človeka, ale ešte jasnejšia a významnejšia je skutočnosť, že taká plnosť ľudskosti súvisí, napokon, s jeho vzťahom k Bohu, inými slovami, s jeho svätosťou.“

-te-

Benedikt XVI.: Ján Pavol II. zaplavil Cirkev vôňou svojej lásky

Titul Boží služobník, ktorý patrí každému kandidátovi svätosti, je osobitne vhodný pre Jána Pavla II. „To, čo sa stalo po jeho smrti, je pre toho, kto verí, tou vôňou, ktorá zasiahla všetkých, blízkych i vzdialených, a priťahla ich k človeku, ktorého si Boh postupne formoval podľa Krista,“ povedal v pondelok večer pápež Benedikt XVI. v Bazilike sv. Petra na svätej omši za Jána Pavla II. Ako informoval Vatikánsky rozhlas, Svätý Otec v duchu evanjelia o pomazaní Ježišových nôh vzácnym nardovým olejom hovoril o Máriinej pretekajúcej a mánotratnej láske v kontraste s judášovským prospechárstvom. „Ján Pavol II. ponúkol nádherné svedectvo o láske ku Kristovi bezo zbytku a bez trochárnenia. Vôňa jeho lásky naplnila celý dom, čiže celú Cirkev. (...) Môžeme povedať, že láska pápeža Wojtylu ku Kristovi zaplavila každý kút sveta, taká bola mocná a silná,“ vyhlásil nástupca Jána Pavla II.

„Jeho pontifikát sa rozvíjal v znamení ‚mánotratnosti‘, štedrého stravovania sa bezo zvyšku. Čo iné, ak nie tajomná láska ku Kristovi, ho pohýnalo k tomu, ktorý ho 16. októbra 1978 zavolať slovami ceremoniára: Magister adest et vocat te – Učiteľ je tu a volá Ťa? Druhého apríla 2005 sa Učiteľ vrátil, tentoraz bez sprostredkovateľa, aby ho zavolať a odviezol do domu, do domu Otca. A on, ešte raz, odpovedal pripravený, so statočným srdcom, keď zašepkal: Nechajte ma ísť k Pánovi (porov. S. DZIWISZ, Una vita con Karol, s. 223).“

Ako zdôraznil Benedikt XVI., „intenzívna a plodná pastoračná služba, ale ešte viac kalvária umierania a pokojná smrť nášho milovaného pápeža, dali ľuďom našich čias na vedomie, že Ježiš Kristus bol skutočne jeho všetkým“. „Plodnosť tohto svedectva, to vieme, závisí od kríža. V živote Karola Wojtylu slovo kríž nebolo iba slovom,“ povedal súčasný Svätý Otec a svoj príhovor zakončil odkazom na rezponzóriový žalm plný dôvery:

„V spoločenstve svätých akoby sme počuli živý hlas milovaného Jána Pavla II., ktorý z Otcovho domu – v tom sme si istí – neprestáva sprevádzať Cirkev na ceste: Očakávaj Pána a buď statočný; srdce maj silné a drž sa Pána (Ž 26, 13-14). Áno, áno, nech je naše srdce silné, drahí bratia a sestry, a nádej nech planie!“

-te-

Kvetná nedeľa symbolom boja za mier v 13 austrálskych mestách

Austrália (31. marca, RV/Fides) – Mier, dialóg medzi civilizáciami, žiadne násilie, „nie“ vojnám a nukleárnym zbraňami, ekonomickým alebo politicky motivovaným konfliktom. V tomto duchu bude trinásť hlavných austrálskych miest, medzi ktorými nebude chýbať Sydney, Melbourne, Canberra, Brisbane, Newcastle a ďalšie veľkomestá austrálskeho kontinentu, oslavovať Kvetnú nedeľu bohatým kultúrnym i duchovným programom. Podujatie je podporené deväťdesiatimi hnutiami a združeniami. Cieľom tejto iniciatívy je vniesť do spoločnosti viac svetla v súvislosti so spomínanými témami a podporiť uvedomelosť obyvateľov. -ej-

Štatistiky o obchodovaní s ľuďmi v Indii sú alarmujúce

India (2. apríla, RV/Zenit) – V týchto dňoch uverejnila Konferencia biskupov Indie alarmujúce štatistiky, ktoré sa týkajú obchodovania s ľuďmi v Indii. Vo svojom stanovisku biskupi uviedli, že takmer 2,3 milióna indických žien sa za posledných desať rokov stali obeťami nelegálneho obchodovania. „Jeden z hlavných dôvodov narastania tohto problému v krajine je predovšetkým chudoba, ktorá často núti rodičov vzdať sa svojich detí,“ uviedla vo svojom stanovisku Konferencia biskupov Indie, v ktorom dodáva, že až 40% z tohto počtu žien je nepľnoletých. „Obchodovanie s ľuďmi je nielen v civilizovanej spoločnosti neakceptovateľné, ale je aj bezohľadným násilím páchaným na ľudských právach, ako je napríklad právo na slobodu, bezúhonnosť alebo bezpečnosť osoby,“ dodávajú indickí biskupi, ktorí vyzývajú na zintenzívnenie osvety o ľudskej dôstojnosti. -ej-

Zosmiešňovanie posvätného nie je právom na slobodu prejavu

Švajčiarsko (31. marca, RV) – „Náboženstvo patrí k tým spoločenským faktorom, ktoré – spolu s vedou – najviac prispeli k rozvoju ľudstva prostredníctvom kultúrnej, umeleckej, sociálnej a hodnotovej podpory. Preto každé náboženstvo, ktoré hlása alebo toleruje násilie, neznášanlivosť a nenávisť, robí seba samé nehodným tohto mena.“ Vyhlásil to arcibiskup Silvano Tomasi, stály pozorovateľ Svätej stolice pri OSN v Ženeve, na zasadnutí Rady OSN pre ľudské práva.

Ako ďalej povedal, „popri náboženskom fanatizme sa objavujú prípady fanatizmu protináboženského, keď sa náboženstvo, alebo všeobecnejšie, veriaci nejakého náboženstva, očierňujú“.

Oprávnené kritiky voči niektorým formám náboženského správania sa preto podľa arcibiskupa Tomasiho nesmú zmeniť na útoky alebo nespravodlivé nactiutfrhanie, ani na výsmech z uctievaných osôb, z praktík, obradov alebo symbolov. Ako zástupca Svätej stolice zdôraznil, sloboda vyznania a sloboda prejavu sa nemôže uskutočňovať mimo úcty ku konkrétnym náboženstvám, vierovyznaniam a názorom. „Je nevyhnutné vyvinúť mechanizmy a nástroje, ktoré v súlade s ľudskými právami ochránia poslanstvo náboženských komunít pred manipuláciami a zabránia neúčtivému prezentovaniu ich príslušníkov,“ povedal arcibiskup s tým, že „zosmiešňovanie posvätných vecí sa nesmie považovať za právo na slobodu prejavu“. -te-

Veľká noc na Kube sa niesla v znamení zlepšenia vzťahov medzi Cirkvou a vládou

Kuba (11. apríla, RV/CNS) – Veľká noc na Kube sa niesla v znamení zlepšujúcich sa vzťahov medzi Katolíckou cirkvou a kubánskou vládou. Krížová cesta viedla ulicami starej časti hlavného mesta Havany a Katolícka cirkev získala oficiálne povolenie na odvysielanie veľkonočných posolstiev veriacim prostredníctvom rádia. Okrem toho všetky miestne televízie zaradili do programu spravodajstvo zo svätej omše na Námestí sv. Petra na veľkonočnú nedeľu a časť pápežovho posolstva. Ako uviedol pomocný biskup Havany Juan Hernandez, „po ťažkých časoch začína kubánska vláda rozumieť úlohu Cirkvi.“ -ej-

Na Veľkú noc prijali krst tisícky veriacich v Číne

Čína (11. apríla, RV/AsiaNews) – Na Veľkú noc prijali sviatosť krstu v katolíckych kostoloch v Číne tisícky ľudí. Konvertiti pochádzajú väčšinou z vyšších sociálnych vrstiev, sú materiálne zabezpečení, ale pohodlný životný štýl ich neuspokojuje. Kresťanmi sa počas Veľkej noci stalo aj množstvo chudobných obyvateľov Číny a imigrantov. V Číne sú považovaní za otrokov, ktorí sú slabo platení a nútení pracovať ilegálne. Podporu nachádzajú v sociálnych programoch Cirkvi, ktoré čínska vláda toleruje, pretože starostlivosť o núdzných preberajú na svoje plecia a uľahčujú jej tak prácu. -ej-

Slovenskí biskupi a kňazi v Bruseli

Na pozvanie poslanca Európskeho parlamentu Jána Hudackého navštívili Brusel od 10. do 13. apríla piati slovenskí biskupi s tridsiatimi kňazmi z Košickej arcidiecézy.

V utorok sa stretli s generálnym sekretárom COMECE - Zastúpenia konferencie biskupov pri Európskej únii (EÚ), Mons. Noëlom Treanorom z Dublinu a ich právnym poradcom Henrikom Lesaarom z Hamburgu.

„Konferenciu biskupov pri EÚ tvorí 24 členov. Okrem 23 členov z jednotlivých biskupských konferencií štátov EÚ tu svoje zastúpenia má aj arcibiskup luxemburský,“ uviedol pred biskupmi a kňazmi Mons. Treanor. Slovensko v konferencii zastupuje vojenský ordinár OS a OZ SR Mons. František Rábek.

COMECE zabezpečuje cez svoju činnosť tri základné úlohy. „Skúma pracovný program inštitúcií a vyberá oblasti európskej politiky, kde by chcela Cirkev niečím prispieť, alebo chcela mať vplyv,“ uviedol prvú úlohu Treanor. Ďalšou úlohou je monitorovanie práce a poskytovanie informácií. „Zabezpečujeme to napríklad vydávaním časopisu, ktorý v štyroch jazykových mutáciách vychádza každý mesiac, a podporou vydávania ďalších materiálov,“ podotkol Treanor. Poslednou úlohou je posilňovanie dialógu medzi cirkvou a inštitúciami EÚ. Mons. Treanor v ďalšej časti stretnutia priblížil aj etapy vývoja COMECE a niektoré z problémov, na ktoré konferencia pri svojej činnosti naráža.

„Táto inštitúcia je vhodná na to, aby upozorňovala a posúvala záležitosti alebo problémy správnym smerom – aby upozorňovala, že Európa je pôvodom kresťanská, napriek tomu, že kresťanstvo je v Európe a u mnohých národov veľmi relativizované. Nemôžeme poprieť, že ten kresťanský Boh v tej Európe určite existuje,“ poznamenal košický arcibiskup Mons. Alojz Tkáč.

Na otázku predsedu KBS – spišského diecézneho biskupa Mons. Františka Tondru v diskusii, či má konferencia v štruktúrach EÚ partnera, s ktorým môže komunikovať, odpovedal Treanor, že konkrétny človek existuje. Ide o rakúskeho diplomata, s ktorým COMECE debatuje, a ktorý je kontaktnou osobou pre otázky a návrhy zo strany zastúpenia biskupských konferencií. „Ďalej oslovujeme členov jednotlivých politických zoskupení a výborov, diskutujeme a debatujeme s úradníkmi v parlamente i komisii,“ vysvetlil. Slovenských biskupov a kňazov vyzval, aby boli aktívni v domácom prostredí. „Cirkvi členských štátov sú aktéri, ktorí patria do debaty. Našou snahou je tieto debaty obohatiť a zúrodniť o debaty o sociálnom myslení a myslení Cirkvi,“ povedal.

Arcibiskupa Tkáča zaujímal názor zástupcov COMECE na problém, že europoslanci navrhujú v preambule euroústavy, vynechať slová o tom, že Európa stojí na kresťanských základoch. „Musíme si priznať, že sme v menšine. Iba päť z 27 štátov sa vo vlastných článkoch

ústav zmieňuje o kresťanských základoch. Táto otázka bola zmietnutá zo stola najmä pre veľkú opozíciu zo strany Belgicka a Francúzska,“ uviedol právny poradca COMECE Henrik Lesaar. Živá debata o tejto téme bude podľa neho na pôde COMECE i EÚ naďalej pokračovať.

„Zmienku o kresťanstve považujem za veľmi potrebnú, pretože Európa od samých začiatkov svojej existencie, keď ešte Európou na jej národnostnej a štátnej úrovni nebola, bola kontinentom, ktorý vyrástol zo židovsko-kresťanských koreňov,“ povedal otec arcibiskup Mons. Alojz Tkáč. „A keď tam táto zmienka nebude, splnia sa želania niektorých skupín, ale bude to na škodu dokonalosti európskej ústavy, pretože vynechať z histórie a nespomenúť taký dôležitý moment – kresťanstvo, ktoré vytváralo históriu Európy, je veľký nedostatok. Nemôžeme odmyslieť históriu Európy od prítomnosti kresťanstva,“ poznamenal.

„COMECE nefinancujú zdroje z EÚ, sme financovaní z príspevkov jednotlivých biskupských konferencií,“ informoval biskupov a kňazov Mons. Noël Treanor. Konferencia pracuje na základe agendy EÚ a zasadá dvakrát ročne. Spolupracuje aj s členmi ďalších cirkví, ktoré realizujú svoju činnosť v Bruseli.

Košického pomocného biskupa Mons. Stanislava Stolárika zaujímalo, či je v kompetencii COMECE komunikovať so zástupcami v Európskej komisii alebo parlamente ohľadne podpory katolíckych škôl na Slovensku. „EÚ nemá právo zasahovať do vzdelávania, ale má možnosť ovplyvniť vzdelávanie cez rozličné špecializované programy. Je to ale záležitosť národnej úrovne, programy sú otvorené všetkým,“ uviedol Treanor.

Program dňa biskupov s kňazmi vyvrcholil na spoločnej svätej omši v Chapel of Resurrection a večerou v centre mesta.

V stredu biskupi navštívili diecézneho biskupa v Antverpách Mons. Paula Van den Bergha. „Navzájom sme sa informovali o svojich diecézach, aktivitách a aktuálnej situácii v Cirkvi v našich krajinách,“ objasnil cieľ stretnutia arcibiskup Alojz Tkáč.

Navštívili aj Európsky parlament a Dom slovenských regiónov.

Vo večernom programe bola svätá omša spojená s vysluhovaním sviatosti birmovania v Kostole Sacré-Coeur. Sviatosť birmovania vyslúžili štyrom slovenským a dvom českým birmovancom, ktorých pripravil duchovný správca slovenskej misie v Bruseli Luboš Fabčín.

Biskupov s kňazmi ešte prijme predstaviteľ politického a bezpečnostného výboru Jaroslav Auxt a eurokomisár Ján Figel'. Na programe je aj stretnutie s poradcom predsedu Európskej komisie Michaelom Weningerom.

Michal Lipiak / foto autor

Premiér Robert Fico na Nitrianskom hrade

Aplikácia časti sociálneho učenia Katolíckej cirkvi v sociálnych programoch súčasnej slovenskej vlády – to bola jedna z hlavných tém rozhovoru nitrianskeho biskupa Viliama Judáka a predsedu vlády Roberta Fica.

Stretnutie sa uskutočnilo v utorok 3. apríla 2007 na Nitrianskom hrade z príležitosti pracovného výjazdu premiéra v meste pod Zoborom. Mons. Viliam Judák ďalej informoval host'a o projektoch, ktoré poslúžia širokej verejnosti – otvorenie diecézneho múzea, sprístupnenie pamiatok v areáli hradu, obnova interiéru starobylej katedrály sv. Emeráma. Robert Fico pripustil možnosť finančnej podpory niektorých projektov biskupstva zo strany vlády.

Z Nitrianskeho hradu oznámil svoj úmysel pozvať v blízkej dobe na Úrad vlády predstaviteľ'ov všetkých na Slovensku registrovaných cirkví a náboženských spoločností.

Miroslav Lyko

Na záver Missa Chrismatis odovzdal biskup Rudolf Baláž kňazom dokument

Vyššie dvesto kňazov sa v predpoludní Zeleného štvrtku zišlo v Katedrále sv. Františka Xaverského v Banskej Bystrici, aby spolu s biskupmi banskobystrickej diecézy slúžili Missa Chrismatis – kňazskú svätú omšu. Diecézny biskup v jej závere oficiálne zveril kňazom nový dokument Zostaň s nami, Pane, ktorý do budúcnosti usmerní život spoločenstva diecézy.

5. apríla 2007 privítal biskup Rudolf Baláž v banskobystrickom katedrálnom chráme diecéznych kňazov i kňazov všetkých rehoľných spoločenstiev, ktoré pôsobia na území diecézy. Ako „deň vzácný pre nás kňazov“ označil slávenie Zeleného štvrtku. Pri spoločnej svätej omši si kňazi spolu s prítomným diecéznym biskupom a pomocným biskupom Tomášom Galisom obnovili kňazské sľuby. Potom sa diecézny biskup obrátil v prosbe na prítomných veriacich, aby sa modlili za kňazov a za neho ako svojho biskupa. V homílii Mons. Baláž poďakoval Svätému Otcovi Benediktovi XVI. za dokument Sacramentum Caritatis – Sviatosť Lásky, ktorý odporučal prítomným kňazom. „Drahí bratia kňazi, s Eucharistiou úzko súvisí aj naše kňazstvo“, a pripomenul: „Kňaz má dávať do popredia Krista, a nie seba. Preto mu pristane jedine pokora.“ Stav kňazského celibátu, ktorý opätovne potvrdzuje v dokumente Sacramentum Caritatis Benedikt XVI., je v súlade s kňazským plným pripodobnením sa Kristo-

vi. V dokumente je spätne potvrdená krása a dôležitosť kňazského života v celibáte.

V závere slávnostnej homílie biskup Rudolf pozbudil kňazov k modlitbe pred Eucharistiou, a keďže sú vo vlastnom povolani svedkami, poprial im, aby „svedčili presvedčivo pred sebou, ľuďmi a samotným Bohom“.

Pri príležitosti obnovenia spoločného poslania a zjednotenia sa kňazov banskobystrickej diecézy, diecézny biskup odovzdal kňazom publikáciu dokumentu Zostaň s nami, Pane. Mons. Tento dokument, ktorý má preniknúť do potrieb Cirkvi v banskobystrickej diecéze zostavil Mons. Rudolf Baláž. Zakladá sa na uzáveroch diecéznej synody. Kňazom odporučal, aby im úvahy dokumentu „pomohli k originálnosti Kristovho kňaza v dnešnej dobe“.

Zuzana Juhaniaková

Veľký štvrtok v Prešovskej eparchii

Sacramentum caritatis – Sviatosť lásky dominovala sláveniu Veľkého štvrtka v Katedrále sv. Jána Krstiteľa v Prešove. V ten deň je liturgická spomienka na ustanovenie tejto sviatosti – sviatosti Eucharistie a vладыka Ján Babjak, SJ pri dopoludňajšej archijerejskej svätej liturgii aj v homílii vychádzal z takto pomenovanej posynodálnej apoštolskej exhortácie Svätého Otca Benedikta XVI. Keďže si na Veľký štvrtok pripomíname aj ustanovenie sviatosti kňazstva, vладыka asi dvesto koncelebrujúcim kňazom Prešovskej eparchie povedal: „Všetci si dnes môžeme nanovo sprítomniť svoju kňazskú vysviacku“. Boli sme vyňatí spomedzi veriaceho Božieho ľudu, aby sme ohlasovali Božie slovo, vysluhovali sviatosti a ľuďom sprostredkovali Božie milosrdenstvo, povedal ďalej vладыka a pripomenul kňazom rôzne nebezpečenstvá, ktoré na nich číhajú a môžu ich priviesť k zlyhaniu, ku kríze, k tomu, že svoje poslanie začnú vykonávať zvykovo a rutinérsky. Veľkým nebezpečenstvom je, keby sme prestali veriť v reálnu prítomnosť Krista v Eucharistii. Potom citoval niektoré časti exhortácie: „Vnútorne spojenie medzi Eucharistiou a sviatosťou posvätného stavu vyplýva zo samotných Ježišových slov vo večeradle: «Toto robte na moju pamiatku» (Lk 22, 19). Ježiš totiž v predvečer svojej smrti ustanovil Eucharistiu a zároveň ustanovil kňazstvo novej zmluvy“. Kňaz slávi Eucharistiu v mene a v osobe Krista a v mene celej Cirkvi. „Je teda potrebné, aby si kňazi uvedomovali, že v celej ich službe nemôžu dávať na prvé miesto seba samých alebo svoje názory, ale Ježiša Krista.“

S prešovským eparchom koncebrovali aj emeritný prešovský biskup Ján Hirka a emeritný pomocný biskup z Pražského apoštolského exarchátu Eugen Kočíš.

Pred začiatkom svätej liturgie vладыka posvätil nové antimenziony, v ktorých sú vložené – všité ostatky bla-

hosľavených biskupov mučeníkov Pavla Petra Gojdiča, OSBM a Vasil'a Hopka. Antimenzion je plátno s ikonografickým vyobrazením mŕtveho tela Ježiša Krista, štyroch evanjelistov a s podpisom biskupa, ktorý ho posvätil. Nachádza sa na oltároch v gréckokatolíckych chrámoch. Kňazi teda slávia sväté liturgie na ostatkoch svätých.

Počas svätej liturgie posvätil myro – olej, ktorý kňazi počas liturgického roka používajú pri udeľovaní sviatosti myropomazania – birmovania.

Na konci svätej liturgie umyl nohy dvanástim kňazom, čím urobil podobný znak pokory a lásky ako Ježiš Kristus pri poslednej večeri dvanástim učeníkom. Keďže gréckokatolícki kňazi sú väčšinou ženatí, tohto roku to boli zástupcovia tých kňazov, ktorí vo svojich manželstvách prijali najviac detí.

Po skončení slávenia sa kňazi rozišli do svojich farností, aby slávlí sv. liturgiu sv. Bazila Veľkého s večerňou a Strasti nášho Pána Ježiša Krista, pri ktorých sa číta dvanásť evanjelií o jeho utrpení a smrti. **Lubomír Petrík**

Dramatizovaná krížová cesta v kameňolome

Školské sestry de Notre Dame v spolupráci so Združením detí a mládeže NODAM a mladými ľuďmi z novomestskej farnosti a okolia, už po štvrtý krát pripravili dramatizovanú krížovú cestu v miestnom kameňolome v Novom Meste nad Váhom. Dopoludnia na Veľký piatok sa deti, mládež i dospelí stretli pri štadióne, odkiaľ začali zastavenia krížovej cesty. Stredoškóľáci a vysokoškóľáci v dobových kostýmoch tvorili sprievod vojakov, žien i ľudu, v ktorého strede niesol kríž Pán Ježiš. Verne znázorňovali a hrali postavy Ježiša, Panny Márie, Šimona, Piláta i sv. Jána. Skupina okolo 200 farníkov prechádzala popri sídlisku Hájovky a mierila ku kameňolomu. Cestou sa spievali piesne a vážnosť tejto chvíle prežívali veľkí i malí. Cez lesík viedla cesta hore kopcom a Pán Ježiš s krížom padol na kamenistú pôdu. Stretol sa s Matkou i Šimonom, pri ceste plakali ženy. Vojaci ho nemilosrdne pohánali bičom a vykrikovali naňho. Nádherná scenéria kameňolomu citlivo dotvárala atmosféru a všetkých prítomných približovala k autentickému prežívaniu tajomstiev Golgoty. Pribitie na kríž, smrť a uloženie do hrobu – to sú momenty dotyku s utrpením Krista. Celý zástup farníkov stál zjednotený pod krížom a nechcelo sa mu odísť. Rehoľné sestry pripravili krátke myšlienky o utrpení, ktoré dostalo každé dieťa po skončení. Mlčky sa všetci rozišli ako z Kalvárie, aby sa pripravili na veľkopiatočnú liturgiu v našom kostole.

Sr. Auxilia Matlová

Trnavčania si tichým nesením kríža pripomenuli Veľký piatok

TRNAVA 6. apríla (TKKBS) - Niekoľko stoviek Trnavčanov zastupujúcich rôzne vekové generácie si posolstvo Veľkého piatku pripomenulo tichým nesením kríža - Via Crucis a symbolickým pochodom ulicami mesta na kalváriu.

V piatok o 14. 00 h. sa zo štyroch strán mesta vydali na niekoľkokilometrovú púť ulicami mesta s krížom mladí aj dospelí z farských spoločenstiev, aby sa o 15. hod. všetci stretli v centre na Trojičnom námestí a potom spoločne preniesli 4 kríže do kalvárie na Starom cintoríne. Hlavný sprievod centrom mesta viedol kaplán trnavskej farnosti Ľuboš Hašan a medzi účastníkmi pochodu bol tiež primátor mesta Štefan Bošňák aj ďalšie osobnosti Trnavy. Ako vo svojom príhovore účastníkom podujatia na kalvárii pod krížom pripomenul kaplán Ľ. Hašan, v dnešnej dobe stále viac nechceme počuť pravdu a zabúdame na Boha. „Práve tým, že na Boha zabúdame, stáva sa nám akýsi ľahostajný. Ak by človek sa otvoril pravde, tak by dokázal Boha prijať ako pravdu, „tlmočil svoje slová účastníkom tichého pochodu Ľ. Hašan. **Jozef Polešenský**

Veľká noc za múrmi väzenia v Dubnici nad Váhom

Veľkonočné sviatky prežívali aj odsúdení v Ústave na výkon trestu odňatia slobody v Dubnici nad Váhom so svojim väzenským kaplánom Don Bartolomejom Juhásom, SDB. Sprievodom s palmovými ratolesťami sa začalo slávenie Kvetnej nedele, ktoré pokračovalo čítaním jednotlivých postáv z paší odsúdenými. Veľkonočné trojdnie Pánovho umučenia a zmŕtvychvstania sa v ústave takto slávi už tretí rok. Zelený štvrtok - pamiatka Pánovej večere bol výnimočný v tom, že Ježišovo svedectvo o láske Boha k človeku prežívali dvanásti z prítomných odsúdených na vlastnej koži tým, že si nechali od väzenského kaplána umývať nohy. Sedem z nich bolo rómskej národnosti. Pre odsúdených – ako o tom po slávnosti rozprávali kaplánovi – to bol zážitok na celý život. Veľký piatok bol dňom, keď sa odsúdení zapojili do čítania paší. Uvažovali nad tým, ako sa dá utrpenie, ktoré spôsobili zmenšiť láskou.

Biela sobota je už tradične známa zapáľovaním paškálu – veľkonočnej sviece. Túto sviecu z veľkého plástu si vyrobili samotní odsúdení. Počas obradu svetla si po jednom prichádzali od veľkonočnej sviece pripáliť svoju sviečku a s takto zapálenou sviecou prežívali slávnostné chvíle počas spevu chválospevu a obnovenia krstných sľubov. **Tibor UJLACKÝ**

Vojenský ordinár na Bielu sobotu vysluhoval i sviatosť krstu

Hlavný chrám Ordinariátu OS a OZ SR Kostol sv. Jána z Mathy v Bratislave sa 7. apríla 2007 na Bielu sobotu stal svedkom udelenia sviatostí kresťanskej iniciácie niekoľkým mladým odvážnym ľuďom, medzi nimi aj vojakom, vojačkám, policajtom i policajtkám.

V rámci tradičných obradov Bielej soboty na Vigíliu zmŕtvychvstania Ježiša Krista, ordinár Mons. František Rábek krstil, birmoval a podal po prvýkrát Eucharistického Krista mladým ľuďom, ktorí si aj v dnešnom modernom a liberálnom svete alternatív zvolili alternatívu Krista a krácania v jeho šľapajách. Mons. Rábek aj svoju veľkonočnú homíliu zameral smerom na Kristov život, zmŕtvychvstanie, i krst v jeho mene, ktorý má zmeniť život človeka. Jeho slová o novom živote vykúpenom smrťou a zmŕtvychvstaním Ježiša Krista, a o plnom živote v Kristovi, zarezonovali nielen v dušiach katechumenov, ale aj všetkých prítomných. Veď o tom je vlastne skutočná kresťanská Veľká noc. Symbolika Veľkonočného paškálu, krstu, obnovenia krstných sľubov, prijatia darov Ducha Svätého, či záverečná Eucharistická procesia s požehnaním ľudu i mestu, ako aj veľkonočných pokrmov len umocnili celú atmosféru sviatočných obradov, z ktorých si všetci mohli odniesť pre seba i svoje rodiny len to naj, čo kresťanská viera človeku môže dať.

Tibor UJLACKÝ

Rádio Lumen vysielala už 14 rokov

Rádio Lumen oslavilo v sobotu 7. apríla 2007 svoje 14 ročné pôsobenie. Signál kresťanskej rozhlasovej stanice sa prvýkrát ozval v éteri na Zelený štvrtok 7. apríla 1993. Pôvodne išlo o Rádio Mária, ktoré vysielalo štyri hodiny denne. Signál z antény prvého vysielateľa neumožňoval príjem ani na území celej Banskej Bystrice. V decembri 1994 sa rozšíril dosah na okresy Banská Bystrica, Brezno, Zvolen, Detva. Vtedajšie vedenie rozšírilo program na 6 hodinové vysielanie, ktoré sa predstavilo poslucháčom pod novým názvom „Rádio Lumen“. V novembri 1996 stanica vysielala už 18 hodín, v súčasnosti šíri program nonstop 24 hodín denne.

„Rádio LUMEN prinieslo do rozhlasovej ponuky nový prvok - kresťanské hodnoty a program, ktorý nie je vysielaný inde - nielen liturgické slávenia, ale najmä starostlivý výber relácií pre kresťanov, nekresťanov, i tých, ktorí nevyznávajú nijaké náboženské hodnoty“, týmito slovami zhodnotil 14 ročné pôsobenie Rádía

Lumen jeho generálny riaditeľ Juraj Spuchľák. Súčasne dodal, že zámerom do budúcnosti je udržanie doterajšieho trendu, skvalitnenie odbornosti personálu, zvýšenie kvality programu a reagovanie rádia na aktuálne, kultúrne a duchovné potreby poslucháčov. „Samozrejme máme snahu získavať stále nových poslucháčov. Chceme byť hlasom Cirkvi v modernom svete“, tvrdí Juraj Spuchľák.

Rádio Lumen je v súčasnosti vyprofilované ako komerčná rozhlasová stanica s evanjelizačným charakterom. Programom oslovuje hlavne 30 až 50 ročných, chorých a starších poslucháčov. Nezabúda však ani na ostatné vekové kategórie. Dominantu vysielania Rádía Lumen tvoria tri nosné zložky programovej služby – spravodajské, publicistické a náboženské programy patriace do kategórie programov vo verejnom záujme. Programy vo verejnom záujme, ktoré spravidla nepatria ku komerčnej programovej ponuke, tvoria takmer polovicu vysielacieho času rádia. Denné vysielanie vyplňajú moderované bloky Lumenáda a Lumenforum. Stanica ponúka počas pracovných dní pre milovníkov športu 30 minútový program Športečo. Spravodajský súhrn dňa z domova i zo sveta rozšírený o informácie z kresťanského sveta, ako aj športu vysielala Lumen dvakrát denne. Každý deň je vysielaná svätá omša. Denne, okrem soboty dostáva priestor aj 40 minútová relácia pre deti Svetielko. Vo večerných hodinách dominujú v programovej štruktúre najmä diskusné relácie, do ktorých sa prostredníctvom telefonátov a sms-správ zapájajú poslucháči.

Vysielacie pracovisko tvorí jedno vysielacie štúdio a dve nahrávacie štúdiá v Banskej Bystrici. K dispozícii má aj regionálne štúdio v Košiciach, odkiaľ sú pravidelne vysielané diskusné relácie História a my, ÚV – hovor, či Od ucha k duchu. Rádio Lumen má redaktorov aj v Bratislave, Nitre, Trnave a v Žiline. Stanica vysielala na 20 frekvenciách a signálom pokrýva 70% územia Slovenska.

Miroslav Strelec

Modlitby s Jánom Pavlom II.

V týchto dňoch si pripomíname druhé výročie návratu Jána Pavla II. do domu Otca. Vydavateľstvo Don Bosco v tomto čase ponúka veriacim na osobnú i spoločnú modlitbu štvrtú knižočku z edície „S Jánom Pavlom II.“ pod názvom Modlitby.

Nová knižočka, podobne ako predošlé tri (Via Crucis, Adorácia, Ruženec) je určená všetkým, ktorí milovali a milujú Jána Pavla II. a chcú si prehlbovať poznanie jeho spirituality a úctu k jeho dielu.

Viac informácií o knihe nájdete na stránke www.donbosco.sk.

Rastislav Hamráček, SDB